

ONDER EMBARGO TOT
18 APRIL 2013, 15.30 UUR

KRIMPENERWAARD

Krimpenerwaard: een kwestie van kiezen

Advies van de Externe Commissie Midden-Holland
over de bestuurlijke situatie in de Krimpenerwaard

Nevenadvies bij eindrapportage 'De drang naar groter, de hang naar kleiner'
18 april 2013

EEN GESCHIEDENIS

Krimpenerwaard: een kwestie van kiezen

Advies van de Externe Commissie Midden-Holland over de
bestuurlijke situatie in de Krimpenerwaard

Nevenadvies bij eindrapportage
'De drang naar groter, de hang naar kleiner'

De Externe Commissie Midden-Holland is ingesteld door de provincie Zuid-Holland en de gemeenten in Midden-Holland.

De commissie kende de volgende samenstelling:

Jan Hendriks (voorzitter)

Riek Bakker

Ronald Bandell

De commissie werd ondersteund door een onafhankelijk secretariaat van Lysias Advies.

18 april 2013

1. De Externe Commissie Midden-Holland

In september 2012 stelden de provincie Zuid-Holland en de gemeenten in Midden-Holland de Externe Commissie Midden-Holland in met de vraag een inhoudelijk samenhangend beeld te schetsen van het ruimtelijk en economisch profiel van Midden-Holland, in relatie tot ontwikkelingen in de context van deze regio. Vraag aan de commissie was ook het benoemen van randvoorwaarden en de benodigde (vernieuwende) vormen van (bestuurlijke) samenwerking om de kansen die er zijn in Midden-Holland te verzilveren en doorbraken te realiseren.

In het verlengde van deze vraagstelling heeft de commissie besloten een apart advies uit te brengen over de bestuurlijke situatie in de Krimpenerwaard. Daarbij speelt een rol dat Minister Plasterk van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de betrokken gemeenten en aan de provincie Zuid-Holland heeft laten weten¹ dat hij het advies van de Externe Commissie Midden-Holland wil betrekken bij de afwegingen over de bestuurlijke toekomst van de Krimpenerwaard.

De commissie spreekt zich vooral uit over de situatie omdat de opdracht aan de commissie de vraag bevat naar de randvoorwaarden en vormen van (bestuurlijke) samenwerking om de kansen te verzilveren en doorbraken te realiseren. De commissie is tot de conclusie gekomen dat het voor de beantwoording van deze vraag onvermijdelijk is een uitspraak te doen over de bestuurlijke organisatie in de Krimpenerwaard.

2. Samenvatting

Kort samengevat is het advies van de commissie dat er geen andere levensvatbare en duurzame optie is dan een herindeling in de Krimpenerwaard. Daarbij ligt de keuze voor of dit een herindeling wordt van de Krimpenerwaard inclusief of exclusief Krimpen aan den IJssel. Het draagvlak in de standpunten van de betrokken gemeenten wijst sterker in de richting van een K5-herindeling dan een herindeling van de K6. Wanneer twijfel zou bestaan over de duurzaamheid van deze oplossing, bijvoorbeeld tegen de achtergrond van de passages in het regeerakkoord over decentralisatie van taken naar gemeenten, zou de minister kunnen overwegen de keuze voor K5 of K6 aan de betrokken gemeenteraden voor te leggen in een door de minister te organiseren hoorzitting. Een dergelijke tussenstap zou snel genomen moeten worden – bij voorkeur voor de zomer – om het slepende proces op korte termijn tot een afronding te brengen. De Arhi-procedure verkeert in een fase waarin de minister van BZK aan zet is.

De commissie onderbouwt dit advies in de volgende paragrafen:

- Een geschiedenis van onenigheid.
- Opgaven en urgenties.
- Huidige en aanstaande vormen van samenwerking.
- Huidige samenwerking biedt onvoldoende perspectief.
- Bestuurlijke schaalvergroting is nodig als antwoord op inhoudelijke opgaven.
- Bestuurlijke schaalvergroting op het niveau van de K5 of de K6?
- Regionale oriëntatie.

De laatste paragraaf van dit document bevat het advies van de commissie.

3. Een geschiedenis van onenigheid

De commissie concludeert in de eerste plaats dat er langdurende discussie is over de gewenste bestuurlijke oplossing in de Krimpenerwaard. De lange duur van de discussie heeft op zichzelf een negatieve uitwerking. Het gesprek over de inhoud van het ruimtelijk-economische beleid wordt – zo heeft de commissie ervaren in de gevoerde gesprekken – gemakkelijk overschaduwd door de bestuurlijke discussie. Geen van de denkbare oplossingsrichtingen kan op steun van alle betrokken partijen rekenen. De K5-gemeenten onderschrijven weliswaar de noodzaak van opschaling, maar verschillen van opvatting over de wijze waarop.

Kleine geschiedenis van de herindelingsdiscussie

Al een aantal jaren is er in de Krimpenerwaard een samenwerkingsverband tussen vijf gemeenten: de K5. Een adviescommissie onder leiding van mevrouw ir. J.M. Leemhuis², heeft begin 2009 onderzoek gedaan naar de bestuurlijke toekomst van de Krimpenerwaard. De conclusie van die commissie is dat de meest toekomstbestendige organisatie in de Krimpenerwaard is dat de zes gemeenten in de Krimpenerwaard, inclusief Krimpen aan den IJssel (K6), één gemeente vormen. In ieder geval diende echter de fusie van de K5 gemeenten op de kortst mogelijke termijn te worden ingezet. De commissie adviseerde het college van GS verder dat, mochten de gemeente Krimpen aan den IJssel en de op korte termijn te herindelen K5-gemeenten het eindbeeld van één gemeente Krimpenerwaard (K6) in goed onderling overleg toch in één stap willen maken, dat dan moet worden toegejuicht.

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland hebben dit advies overgenomen. Daarom is een procedure gestart op grond van de Wet algemene regels herindeling (arhi). Na de eerste fase van deze procedure (open gespreksronde, voorjaar 2010) heeft de provincie Zuid-Holland besloten verder te gaan met herindeling op het niveau van de K5³. Het handhaven van de zelfstandigheid van Krimpen aan den IJssel achtte het college van GS haalbaar en houdbaar. Andere varianten die in de open Arhi-procedure op tafel zijn gekomen (een combinatie van K4 (Bergambacht, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist) met ofwel de gemeenten Krimpen aan den IJssel en Nederlek gezamenlijk, ofwel deze twee gemeenten zelfstandig) hebben vanwege overwegende bezwaren geen verdere rol in de procedure gespeeld.

.....

² Adviescommissie Bestuurlijke Toekomst Krimpenerwaard. 12 mei 2009. Een groen-blauwe parel, in zilver gezet: Op weg naar één gemeente in de Krimpenerwaard.

³ Gedeputeerde Staten Zuid-Holland. (September 2010). Voorstel herindelingsadvies Krimpenerwaard.

In het vervolg van het proces werd duidelijk dat de gemeenten niet op een lijn zaten. In maart 2012 roept de minister van BZK de vijf gemeenten op hun ambtelijke organisaties te fuseren. Als daaraan gehoor gegeven zou worden, zou de Arhi-procedure door de minister worden beëindigd. De provincie Zuid-Holland had tegen dit besluit forse bedenkingen.

Op 20 september 2012 laten de gemeenten Bergambacht, Ouderkerk en Nederlek aan de minister weten dat zij van plan zijn hun ambtelijke organisatie per 1 januari 2013 te fuseren. De gemeenten Schoonhoven en Vlist en de provincie Zuid-Holland geven daarop aan de minister aan dat zij hiermee geen perspectief meer zien op een samenwerking van vijf gemeenten. Daarmee kwalificeren zij de situatie als onvoldoende beantwoordend aan het verzoek van de minister. Ze vragen de Arhi-procedure voort te zetten.

Bij brief van 20 december 2012 informeert de Minister van BZK dat de Minister op dit moment nog géén beslissing zal nemen. In zijn brief concludeert de Minister dat de standpunten over de toekomstige inrichting van het lokaal bestuur in de Krimpenerwaard verdeeld blijven. Hij is van mening dat zowel met het indienen van een wetsvoorstel als met het stopzetten van de Arhi-procedure een onomkeerbare beslissing wordt genomen voor het gehele gebied. Hij is van mening dat een dergelijke beslissing op dit moment géén (definitieve) oplossing biedt.

De huidige bestuurlijke impasse dient volgens de Minister dan ook te worden gezien in het perspectief van de bestuurlijke doelstellingen in het regeerakkoord, die in de nota "Bestuur in samenhang. De bestuurlijke organisatie in Nederland"⁴ nader is uitgewerkt: "Het kabinet is enerzijds van mening dat

idealiter, op de lange termijn het gros van de gemeenten op eigen kracht zijn taken moet kunnen uitvoeren. Anderzijds kiest het kabinet nadrukkelijk tegen het van bovenaf opleggen van herindelingen, en gaat uit van voorstellen van onderop, dat wil zeggen van gemeenten zelf. Wel kan de provincie zich soms genoodzaakt zien als onderdeel van een herindelingsprocedure uiteindelijk een knoop door te hakken. Met dat langetermijnperspectief voor ogen bespoedigt en ondersteunt het Kabinet nu de gemeentelijke fusies die vaak al langer in voorbereiding zijn." De Minister wil ook de resultaten van de Externe Commissie Midden-Holland naar de ruimtelijke en economische kansen in het gebied bij zijn besluitvorming betrekken.

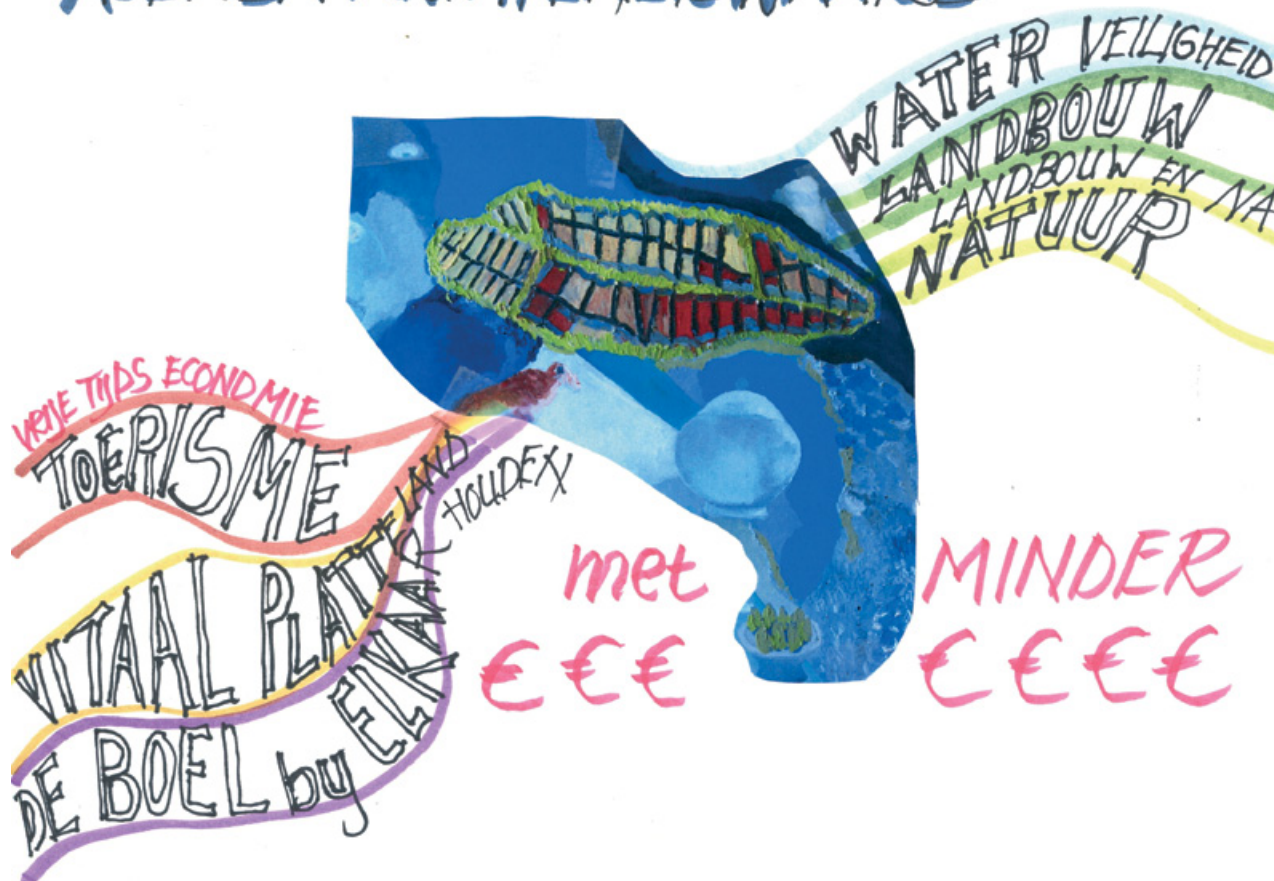
4 Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. 18 maart 2013. Bestuur in samenhang. De bestuurlijke organisatie in Nederland.

4. Opgaven en urgenties

De commissie constateert dat het uitblijven van consensus over de gewenste bestuurlijke indeling in de Krimpenerwaard niet wenselijk is. De lange duur van onzekerheid dient geen enkel doel. Het is nodig op korte termijn een knoop door te hakken, zodat de overheid weer nadrukkelijker prioriteit kan geven aan de maatschappelijke opgaven in het gebied. En dat is nodig. De commissie ziet grote opgaven en urgenties in de Krimpenerwaard, die vragen om een krachtige rol van de lokale overheid. We noemen enkele voorbeelden:

- Bij de uitwerking van het Deltaprogramma zal duidelijk worden dat veiligheidsmaatregelen op de Hollandse IJssel nodig zullen zijn met grote ruimtelijke consequenties;
- De schaalvergroting en transformatie van de agrarische sector vragen om een adequaat ruimtelijk-economisch beleid;
- Veranderingen in het Rijksbeleid bieden mogelijkheden om met de provincie en het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard hernieuwd invulling te geven aan de ambities in het Veenweidepact;
- De bereikbaarheid van de Krimpenerwaard wordt ernstig belemmerd door de congestie in de Algeracorridor;
- Ontwikkeling van passende recreatiemogelijkheden;
- De houdbaarheid van voorzieningen in lokale kernen staat onder druk als gevolg van de demografische ontwikkelingen (ontgroening, vergrijzing en bevolkingskrimp);
- De financiële positie van de betrokken gemeenten loopt terug, vanwege bezuinigingen op het gemeentefonds, minder inkomsten uit grondverkoop en afboekingen op grondposities. In de komende periode zal er nog verder bezuinigd moeten worden.

AGENDA KRIMPENERWAARD

- Tegelijkertijd worden de bestuurlijke opgaven groter, omdat gemeenten vanwege de decentralisaties in het sociaal domein meer taken moeten gaan uitvoeren.

Deze opgaven overstijgen de schaal en capaciteiten van de huidige gemeenten. Datzelfde kan gezegd worden over de sociale en economische kansen die de Krimpenerwaard rijk is.

De verdeelde opvattingen over het toekomstige bestuurlijk perspectief belemmeren echter het vormen van effectieve samenwerkingsrelaties voor het adequaat oppakken van urgente maatschappelijke opgaven en het verzilveren van kansen. Daarnaast blijft de bestuurlijke structuur in de Krimpenerwaard achter bij de aanpassingen in de omgeving, bijvoorbeeld de vorming van de gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Zuidplas, Molenwaard en binnenkort Alphen aan den Rijn.

5. Huidige en aanstaande vormen van samenwerking

Uit de gesprekken met de commissie blijkt dat gemeenten – terecht – al sinds enkele jaren samenwerking als een noodzaak ervaren.

- In het samenwerkingsverband K5 werken de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist op een aantal taken samen, te weten de Bezwarencommissie, ICT, Onderwijs, Personeel & Organisatie, Sociale Zaken en diverse bovenlokale strategische taken.
- De gemeenten Bergambacht, Ouderkerk en Nederlek (BON-gemeenten) hebben besloten om per 1 januari 2014 de ambtelijke organisaties te fuseren in de vorm van een SETA-samenwerking (Samen En Toch Apart).
- Samen met Krimpen aan den IJssel hebben de BON-gemeenten de gemeenschappelijke regeling Technisch bureau Krimpenerwaard ingericht.
- In het Natuur- en Recreatieschap Krimpenerwaard werken de K5-gemeenten en Krimpen aan den IJssel samen.

De invulling en inrichting van deze samenwerkingsverbanden kunnen niet los worden gezien van de herindelingsdiscussie. De gemeenten Schoonhoven en Vlist participeren bewust niet in de BON-samenwerking omdat zij een herindeling nastreven voor de hele Krimpenerwaard.

6. Huidige samenwerking biedt onvoldoende perspectief

De gemeenten in de Krimpenerwaard werken dus op een aantal terreinen samen. De commissie moet echter constateren dat de huidige samenwerking tussen de gemeenten te weinig perspectiefvol is en vooral leidt tot bestuurlijke versnippering van aandacht, energie en slagkracht. Naar het oordeel van de commissie heeft dat te maken met de volgende oorzaken:

- A. De inhoud van de samenwerking moet zich meer richten op maatschappelijke urgenties en
- B. de bestuurlijke versnippering moet worden tegengegaan.

Ad A: Richt de inhoud van de samenwerking op maatschappelijke urgenties

Eerst wat betreft de inhoud van de samenwerking. De schaal van de gemeenten in de Krimpenerwaard is kleiner dan die van de gemeenten in de aangrenzende gebieden. Grote verschillen in omvang van gemeenten kunnen belemmeringen oproepen in de intergemeentelijke of bovengemeentelijke samenwerking. De ambtelijke organisaties van kleine gemeenten hebben minder mogelijkheden om kwetsbare functies in te vullen en inhoudelijke specialismen te ontwikkelen. Daarmee zijn de mogelijkheden om invulling te geven aan strategische samenwerking met omliggende gebieden beperkt.

De samenwerking in de K5 is ingegeven door efficiencyoverwegingen en knelpunten in de ambtelijke advisering en uitvoering. Deze vorm van samenwerking is goed en nodig, maar met op een aantal goede aanzetten na – de Structuurvisie is een goed voorbeeld – nog nauwelijks gestoeld op een goede analyse van maatschappelijke vraagstukken, sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen.

Nog los van de drie decentralisatiedossiers is een samenwerking nodig waarin krachten worden gebundeld en benut, waarin vernieuwende zienswijzen en werkwijzen zich kunnen ontplooiën, waarin inspirerende en renderende resultaten worden bereikt samen met burgers, maatschappelijke organisaties en publieke en private ondernemingen, waar de innovatiekracht in de Krimpenerwaard ten volle wordt ontdekt en aangewend en waarin de lokale democratie een vitale en betekenisvolle functie vervult. De drie decentralisatieopgaven komen er nu nog bij. Die zijn inhoudelijk ingewikkeld en vragen een integrale benadering van doelgroepen en budgetten, sociale innovatie, samenwerking, organisatieverandering en modern bestuurlijk management. Financieel brengen de drie decentralisaties grote risico's met zich mee, die alleen met behulp van intelligente inhoudelijke oplossingen het hoofd geboden kunnen worden.

Ad B: Voorkom bestuurlijke versnippering

Dan de bestuurlijke versnippering. In de Krimpenerwaard is inmiddels met de BON-samenwerking, de K5-samenwerking en de samenwerking in De Nieuwe Regio een gelaagdheid van samenwerkingsverbanden en gemeenschappelijke regelingen ontstaan, waardoor de democratische controle niet meer zodanig kan zijn dat nog overal en altijd sprake is van voldoende democratische legitimatie. De informele uitspraken van de gemeenteraden van De Nieuwe Regio⁵ gaan terecht over een duidelijker taakverdeling, minder bestuurlijke drukte en versterking van de democratische legitimatie.

.....

5 Tijdens de bijeenkomst van gemeenteraden van Midden-Holland van 11 februari 2013.

7. Bestuurlijke schaalvergroting is nodig als antwoord op inhoudelijke opgaven

De commissie komt dan ook tot de conclusie dat de huidige en aanstaande vormen van samenwerking onvoldoende zijn en dat bestuurlijke schaalvergroting nodig is om antwoord te geven op de sociaal-economische en maatschappelijke opgaven van de Krimpenerwaard. Opschaling van de ambtelijke ondersteuning naar het niveau van de K5 (SETA) ziet de commissie slechts als een optie voor de korte termijn. Daarbij constateert de commissie dat consensus bij alle vijf gemeenten voor die variant niet aanwezig is. Derhalve resteert voor de commissie uitsluitend de optie van bestuurlijke schaalvergroting.

De commissie ziet als belangrijkste voordelen van bestuurlijke schaalvergroting:

- Meer focus op urgente strategische opgaven in gemeenten en regio en inzet van organiserend vermogen daarvoor ('van ambitie naar daden').
- Een vermindering van de moeilijk democratisch te legitimeren gelaagdheid van samenwerkingsverbanden en gemeenschappelijke regelingen.
- Sterkere gemeenten en daardoor in potentie meer gezamenlijke slagkracht (ook ten aanzien van de urgente vraagstukken).
- Minder bestuurlijke drukte en meer eenvoud in overleg ('minder partners aan tafel') en in samenwerking met externe partijen (gericht op de urgente vraagstukken).
- Versterking van de bestuurlijke en ambtelijke kwaliteit van gemeentelijke organisaties.
- Meer bestuurlijk en inhoudelijk evenwicht tussen de Krimpenerwaard en de buurgemeenten en het vermogen om dit evenwicht constructief en productief te maken in gezamenlijke initiatieven.

8. Bestuurlijke schaalvergroting op het niveau van de K5 of de K6?

De commissie beveelt om deze redenen een gemeentelijke herindeling aan op het niveau van minimaal de K5.

De keuze voor het niveau van bestuurlijke opschaling moet een robuuste gemeente opleveren. In dit licht valt niet voorbij te gaan aan het in het regeerakkoord neergelegde langetermijnperspectief van de huidige regering op de schaal van gemeenten. Zoals bekend richt het Kabinet zich op gemeenten met een schaal van minimaal 100.000 inwoners als stip op de horizon. Hoewel het Kabinet geen dwingende stappen in deze richting wil zetten, roept het voor de Krimpenerwaard de vraag op of, naar het oordeel van het Rijk, een samenwerking op het niveau van vijf gemeenten met gezamenlijk zo'n 54.000 inwoners een duurzame optie vormt. De schaal van de K5 biedt naar het oordeel van de commissie tegen deze achtergrond mogelijk een onvoldoende duurzame oplossing voor wat betreft de gemeentelijke indeling. De kans is aanwezig dat een dergelijke samenwerking binnen enkele jaren alsnog zal moeten worden opgeschaald. Indien daarover zekerheid zou bestaan, zou de commissie kiezen voor een grotere stap ineens om zo een robuuste gemeente te vormen die de komende jaren zijn takenpakket op een goede manier kan vervullen.

In 2009 adviseerde de commissie-Leemhuis om ook Krimpen aan den IJssel (circa 29.000 inwoners) uit te nodigen te participeren in de vorming van een gemeente Krimpenerwaard, bestaande uit de zes gemeenten in de Krimpenerwaard. Belangrijke overweging daarbij was voor de commissie dat de Krimpenerwaard *"een in zilver gezette groenblauwe parel in de provincie Zuid-Holland is, die als één gebied moet worden benaderd om de opgaven waar de Krimpenerwaard voor staat bestuurlijk*

krachtdadig en in eenheid op te pakken". Tot op heden heeft het gemeentebestuur van Krimpen aan den IJssel echter aangegeven een dergelijke optie niet wenselijk te vinden, onder meer omdat Krimpen aan den IJssel zich bestuurlijk nadrukkelijk op Rotterdam oriënteert. Daar komt bij dat Krimpen aan de IJssel de afgelopen periode de banden heeft geïntensiveerd met de gemeente Capelle aan den IJssel. Beide gemeenten zijn een samenwerking gestart op de terreinen van de sociale dienst, rekenkamer en ICT. Daarnaast hebben deze beide gemeenten, samen met de gemeente Zuidplas, een gezamenlijk werkplein ingericht, gericht op de Rotterdamse arbeidsmarkt.

Ondanks de opvatting van Krimpen aan den IJssel de K6-optie niet wenselijk te vinden, beveelt de commissie aan om bij de besluitvorming over de herindeling in de Krimpenerwaard ook Krimpen aan den IJssel te blijven betrekken. Dat doet de commissie in de wetenschap dat er geen opties beschikbaar zijn die geen nadelen kennen of die op unanieme steun in het gebied kunnen rekenen. Krimpen aan den IJssel vervult door zijn ligging een belangrijke overgangsfunctie van het stedelijk naar het landelijk gebied. Een sterkere verbinding tussen Krimpen aan den IJssel en de rest van de Krimpenerwaard kan deze functie versterken en zo een impuls geven aan de bereikbaarheid van de Krimpenerwaard.

9. Regionale oriëntatie

De oriëntatie van Krimpen aan den IJssel op de Rotterdamse regio is onmiskenbaar. Dat geldt voor een belangrijk deel ook voor de overige kernen in de Krimpenerwaard, dat dus als geheel een meerzijdige oriëntatie kent. Meer naar het oosten verschuift de oriëntatie (logischerwijs) naar Gouda en Utrecht. De opgeschaalde gemeente Krimpenerwaard zal een keuze moeten maken voor de dominante bestuurlijke oriëntatie en participatie in regionale samenwerkingsverbanden (Metropoolregio, De Nieuwe Regio/Midden-Holland). Wanneer niet voor een herindeling op het niveau van de K6, maar van de K5 gekozen wordt, ligt het voor de hand de bestaande gebiedsoriëntatie op Gouda te handhaven.

10. Advies van de commissie

De commissie formuleert op basis van haar overwegingen als conclusies en advies het volgende:

- Er is geen andere levensvatbare en duurzame optie dan een herindeling in de Krimpenerwaard. De samenwerking, zoals deze tot op heden vorm heeft gekregen, is onvoldoende basis om de maatschappelijke opgaven aan te kunnen, kansen te kunnen verzilveren en om regionaal een rol van betekenis te kunnen spelen.
- Herindelingsvarianten die uitgaan van een kleinere schaal dan vijf gemeenten kunnen op onvoldoende draagvlak in het gebied rekenen en zijn naar het oordeel van de commissie nog steeds te kwetsbaar om als duurzame oplossing te kunnen gelden. Er resteren voor het gebied dan twee keuzes: K5 of K6.
- Redenerend vanuit de inhoud begrijpt de commissie de voorkeur voor de K6-variant. De commissie deelt de argumenten van de commissie-Leemhuis voor deze voorkeur. Het is de meest duurzame optie, ook in het licht van het regeerakkoord.
- Uit de standpunten van de verschillende betrokken gemeenten wordt evenwel duidelijk dat voor de variant van K5 een groter draagvlak bestaat in het gebied dan voor de variant van K6. Dat is voor het college van GS van Zuid-Holland een belangrijke overweging geweest om een herindelingsadvies voor te stellen dat op vijf gemeenten betrekking heeft. Het standpunt van de commissie is dan ook, alles afwegend, dat herindeling op het niveau van de K5 de voorkeur heeft, tenzij het draagvlak voor de K6-variant in het gebied groeit.
- De commissie kan zich voorstellen dat tegen de achtergrond van het langetermijnperspectief van het regeerakkoord twijfel bestaat over de duurzaamheid van de K5-oplossing. Als dat het geval is, kan de minister van Binnenlandse Zaken overwegen om de keuze voor K5 of K6 nog eenmaal nadrukkelijk aan de betrokken gemeenteraden voor te leggen in een door de minister te organiseren hoorzitting. Een dergelijke tussenstap zou snel genomen moeten worden – bij voorkeur voor de zomer.
- De commissie dringt aan op een spoedige afronding van de besluitvorming over de herindeling. De slepende discussie brengt ernstige schade toe aan de slagkracht van het lokale bestuur in de Krimpenerwaard en dat kan het gebied zich niet langer veroorloven.

Colofon

Tekst

Externe Commissie Midden-Holland:

Jan Hendrikx (voorzitter)

Riek Bakker

Ronald Bandell

Commissieondersteuning: Lysias Advies B.V.

Marcel Benard

Marcel Jacobs

Dominique Meijnders

Carla de Rie

Ontwerp en vormgeving

Johan van den Tol, Zuidhorn

Illustraties

Riek Bakker

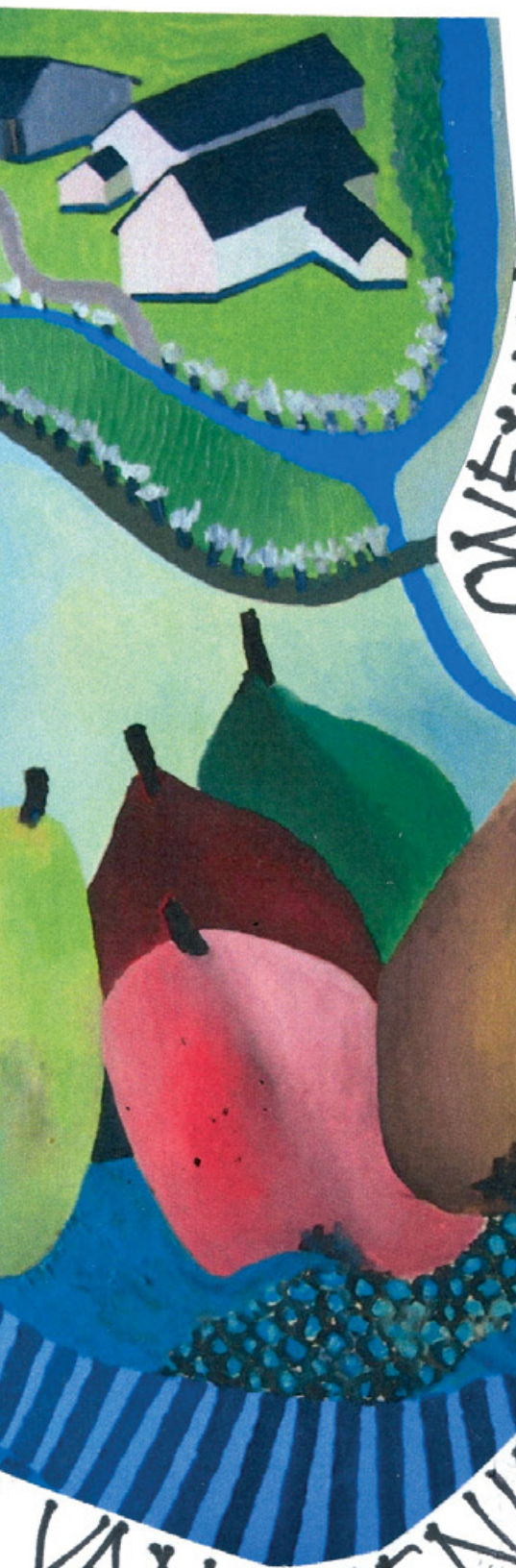
Drukwerk

AVANT GPC, Utrecht

Reacties naar het secretariaat van de commissie,

Lysias Advies: 033 – 4647070

of: ecmh@lysiasgroup.com

ONENIGHEID-ONENIGHTEI-ONENIGH-
ONENIGH-ONENIGHEID-ONENIGH-ON
ENI-ONEN-ONE-ONE-ONE-

EENHEID